

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

1027 Budapest, Fő utca 68. Postacím: 1371 Budapest, Pf. 433.
Tel/fax/üzenetrögzítő: (06-1) 201-84-43 e-mail: mant@freemail.hu
www.mant.hu Számlaszám: 10300002-20617536-00003285

2007. IV-V. szám

április-május

Kedves Tagtársaink! Ezúttal szokatlanul, késéssel és összevontan jelenik meg kéthavi számunk, s az Űrkaleidoszkópból is egyszerre küldtük el a kéthavi híryanagot. Társaságunk anyagi helyzete jelen pillanatban arra kényszerít, hogy ilyenformán legalább egy postaköltséget megtakarítsunk. De reméljük nagyon, hogy a következő hónaptól kezdve ismét rendbe jön minden! Köszönjük kedves Tagjaink szíves türelmét és megértését!

KÖZGYŰLÉS! Az évi szokásos közgyűlésünket idén június 5-ére tervezzük 14.00 órai kezdettel (szokott helyén, a MTESZ budai székházának VII. emeletén), amelyről előzetesen ezúton tájékoztatjuk kedves Tagtársainkat. Természetesen a meghívót külön kipostázzuk a részletes információkkal kiegészítve.

Charles Simonyi a MANT tiszteleti tagja

Charles Simonyi 2007. áprilisi úrutazása több ponton is kapcsolódott társaságunk életéhez. 2007. április 13-án hajnalban hat magyar diák kérdésére válaszolt az űrállomás fedélzetéről. 2007. április 13-án este egy tudományos szemináriumon mutatkoztak be a kérdést feltevő diákok, Magyar Dóra, Molnár Gyula, Somogyi Tímea, Petz Erika, Sas Péter és Fekete Soma. Dr. Grósz Andor a Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Repülő és Űrorvosi Tanszékének oktatójának előadásában a súlytalanság állapotának az emberi szervezetre gyakorolt hatását mutatta be. Dr. Both Előd, a Magyar űrkutatási Iroda igazgatója előadásában rövid bemutatást adott az űrturistákról, akik sorában Charles Simonyi az ötödik, aki magánűrhajósként repülhet. Dr. Gschwindt András, a Műegyetemi Rádióklub vezetője ismertette, hogy az eredeti ötlet már 1980-ban, Farkas Bertalan repülések felmerült, s bár a technikai előkészületek megtörténtek, az Interkozmosz programban mégsem kaptak engedélyt az amatőrrádiós kísérletre. 27 évvel később, élve az újabb lehetőséggel, ismét megpróbálkoztak a rádiókapcsolat megszervezésével. Ehhez közvetlen Charles Simonyival vették fel a kapcsolatot, aki letette a rádióamatőr vizsgát, és örömmel vállalt részt a kísérletben. Így alakult, hogy a rendelkezésre álló időben rekordkísérletre került sor (sikeresen!), amelynek során április 12-én hajnalban Charles több mint húsz magyar rádióamatőrrel beszélt. A rövid kapcsolat lényegében köszöntésből állt, mivel a kísérlet célja az volt, hogy minél több amatőrrádióst bevonjanak a programba. Másnap a diákoké volt a főszerep. A cél az volt, hogy minél fiatalabb diákokat is bevonjanak, ezért esett a választás a Puskás Tivadar Távközlési Technikumra, amely amatőrrádiós klubot üzemeltet. A diákkapcsolat főpróbájaként a Technikum rádióklubja is egyike volt azon helyeknek, amelyek előző éjjel kapcsolatba léptek az Űrállomással. Charles Simonyi űrrepülésének másik érdekessége, hogy egy magyar műszert, a KFKI Atomenergia Kutatóintézetében fejlesztett Pille dozimétert használja. A műszert 27 évvel korábban éppen Farkas Bertalan űrrepülésére fejlesztették ki a kutatómérnökök. Apáthy István, aki jelenleg a Pille fejlesztőmérnökeinek vezetője, előadásában nem csak azt mutatta be, amint Charles Simonyi a KFKI-ban tett látogatása során megtanulta a Pille használatát, hanem a hallgatóság számára magát a műszert is elhozta.

2007. április 30-án az Űrhajós-találkozó a Puskásban rendezvényen élőben is köszönthettük Charles Simonyit, és elnökünk átadta neki a tiszteleti tagságról szóló oklevelet, valamint a Fonó Albert-emlékplakettet.

A fenti rendezvények helyszíne a Puskás Tivadar Távközlési Technikum volt, a szervezői pedig a Magyar Asztronautikai Társaság, a Puskás Tivadar Távközlési Technikum, a Természet Világa, valamint a Műegyetemi Rádió Club. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani dr. Horváth László elnökségi tagunknak (a Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatójának), valamint Bacsárdi László elnökségi tagunknak (aki a Természet Világa oldaláról is részt vett a szervezésben).

További információ az Űrkaleidoszkóp májusi számában olvasható, valamint a rendezvény honlapján található (<http://www.termeszenvilaga.hu/radiokapcsolat>)

Ünnepélyes keretek között lezajlott az Ifjúsági Esszépályázatunk eredményhirdetése. Az eseményre április 21-én került sor a TIT Uránia Csillagvizsgálóban, ahova a csillagda kedves meghívására tettük rendezvényünk színhelyét. Vendéglátónk szíves szavai után elnökünk, dr. Horváth András köszöntötte az egybegyűlt ifjú pályázókat és kísérőiket, majd a zsűri elnökei – dr. Mészáros István, majd dr. Kelemen János – ismertették az eredményeket, valamint a értékelték a beérkezett munkákat.

Ebben az évben is két diák utazhat Huntsville-be – a Nemzetközi Űrtábor szokásos, évenkénti meghívására –, akiket Elnökségünk tagja, Solymosi János kísér majd. A két kiválasztott: **Farkas Flóra** (Szentendre) – akit elnökségi tagunk, *Sik András* (Alternatív Közgazdasági Gimnázium) készített fel –, valamint **Lájer Márton** (Baja, Szent László ÁMK).

Itt jegyezzük meg, hogy az arra érdemesülteknek ajándékokat is módunkban állt átadni, amelyek összegyűjtésében a következők voltak a segítségünkre:

Aero Magazin szerkesztősége, Élet és Tudomány szerkesztősége, ELTE TTK Kozmikus Anyagokat Vizsgáló Csoportja, National Geographic Magyarország szerkesztősége, Természet Világa szerkesztősége, Magyar Csillagászati Egyesület, Vince Kiadó, valamint a Magyar Űrkutatási Iroda.

Ezúton is megköszönjük a szíves adományokat, amelyekből tekintélyes csomagot sikerült összeállítanunk a nyerteseknek, illetve iskoláiknak!

A helyezésekről a részletek a honlapunkon (<http://www.mant.hu>) is megtekinthetők.

Ugyanezen a helyszínen és alkalommal 75. születésnapja alkalmából köszöntötte sok szeretettel és tisztelettel örökös, tiszteletbeli elnökünket, **Almár Ivánt** a Magyar Asztronautikai Társaság nevében elnökünk, *Horváth András*, illetve a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat nevében a TIT igazgatónöje, *Piróth Eszter*.

Az ünnepelt, Almár Iván meleg szavakkal köszönte meg a szíves megemlékezést és a kapott ajándékokat.

Ismét gazdagodott – a februári és a márciusi körlevelünkben ismertetteken felül – azok listája, akik a MANT-ot a jubileumi kiadványunk megjelentetésére vagy tagdíjuk megtoldására küldtek támogatást! Igyekeztünk névsorba szedni az adományozókat: *Sánta Gyula, dr. Szalai Sándor, valamint Lantos László.*

Kiemelkedő mértékű összeggel – a plafon ismét öt számjegyű!! – támogatták a MANT-ot (akármilyen címen; szintén névsorba rendezve): *dr. Kelemen János, Köröcz Gyula, valamint Solymosi János.*

Pályázati hírek:

Kedvező hír, hogy a Mecenatúrára beadott pályázataink közül pozitív válasz érkezett a 2007. évre tervezett országos diákvetélkedőre és a médiát célzó úrkutatási műsorsorozat elkészítésére.

A MTESZ Aranyokleveles Mérnökök Körének elnöke az alábbi közlemény megjelentetését szorgalmazza:
A MTESZ Aranyokleveles Mérnökök Körének vezetősége tájékoztatja tagjait, hogy 2007. április 1-jétől **minden hónap második szerdáján 10.00** órai kezdettel a **MTESZ pesti székház** (Budapest, V. Kossuth tér 6-8.) **III. em. 337. sz. tárgyalója** rendelkezésre áll klubnapok és előadások tartására.

Az áprilisi összejevetel 11-ére esett.

Az eddigiektől eltérően az egyes klubnapokon határozzuk meg a következő találkozás napirendjét, ami lehet kötetlen beszélgetés vagy felkért előadás.

Tájékoztatom a tisztelt Tagságot, hogy mindennemű kéréssel kapcsolatosan a MTESZ titkárságon készséggel áll rendelkezésre **Rajnainé Gazda Györgyi** (tel.: 47-47-995) 8.00-15.00 óra között.

Vánca Jenő –a Kör elnöke

HA JÖVŐ, AKKOR VILÁGŰR címmel **Almár Iván** – űrkutató csillagász, a fizika tudományának doktora, az Űrkutatási Tudományos Tanács elnöke – és **Galántai Zoltán** – jövőkutató, tanszékvezető-helyettes a BME-n, és a könyv megírásának idején az MTA Jövőkutatói Bizottságának titkára – tollából a május végére meghirdetett *Könyvhétre* megjelenik a Typotex Könyvkiadó újdonsága, amelyet a szerzők jó szívvel ajánlanak a Magyar Asztronautikai Társaság kedves tagjai figyelmébe is.

Ötven évvel az űrkorszak kezdete után egyre világosabbá válik, hogy az emberiség jövője elválaszthatatlan a világűrtől – ezért fontos feladat már ma is egyrészt a kozmikus környezetből származó veszélyek, másrészt az űrhajózás távlati lehetőségeinek áttekintése.

Mi gátolja jelenleg leginkább az emberiség terjeszkedését a világűrben? Veszélyeztet-e az űrhajózást az űrszemét felszaporodása? Segíthet-e a további lépések megtételében egy űrlift vagy az űrturizmus kifejlődése? Igazi perspektívát jelent-e a NASA tervezett Hold- és Mars-programja? A Földet előbb-utóbb eltaláló kisbolygók és üstökösök elől menekülve el kell-e hagynunk bolygónkat? Vannak-e már reális tervek idegen égitestek lakhatóvá tételére vagy űrvárosok építésére? Találkozhatunk-e ezen az úton idegen élőlényekkel, és van-e felelősségünk a más égitesteken kialakult természetért? Reális-e a Naprendszer környezetvédelméről beszélni? Lesz-e valaha lehetőségünk arra, hogy elhagyva a Naprendszert eljussunk a távoli csillagokig? Vannak-e ott értelemmel bíró társaink, és ha léteznek, akkor miért nem adnak hírt magukról? Egyáltalán lehetséges és kívánatos-e, hogy üzeneteket vagy eszközöket küldjünk feléjük, vagy inkább arra koncentráljunk, hogy megvédjük bolygónkat minden esetleges külső fenyegetéstől? Mostani elképzeléseink szerint milyen következményekkel járhatna a kapcsolatfelvétel egy nálunk sokkal fejlettebb, idegen civilizációval?

Mindez elvezet közeli és távoli jövőnk és a kozmosz viszonyának egész sor alapvető kérdéséhez: úgy, ahogy ezt jelenleg egy űrkutató, illetve egy jövőkutató látja – vagyis néha egyformán, néha eltérően. Izgalmas olvasmány mindenki számára, akit foglalkoztat az emberiség és a technika jövője, de egyúttal átérzi a felmerülő morális problémák súlyát is. Ma még messze nincs válasz a felmerülő kérdések mindegyikére, ami azonban nem akadályozhatja meg, hogy megpróbáljuk objektíven és reálisan áttekinteni és megvitatni azokat a problémákat, amelyekkel az emberiségnek a nem túl távoli jövőben szembe kell néznie.

AKTUÁLIS KÖRLEVELET ÉS ŰRKALEIDOSZKÓPOT NÉHÁNY NAPON BELÜL? Tekintve a rohamosan fejlődő távközlési technikát, ismét megkérdezzük a kedves Tagtársakat, hogy ki az, akinek elegendő, ha csupán elektronikus levélben küldjük el a körlevelet és az űrkaleidoszkópot. Ez egyben azt is jelenti, hogy az elektronikus út eleve lépéselőnyben van a nyomdai átfutással szemben (nem is beszélve arról, hogy Társaságunk postaköltséget takarít meg...). Kérjük ezért kedves Tagtársunkat, ha ehhez beleegyezését adja, akkor erről egyszerűen küldjön csak egy e-mailt a MANT @-címére (mant@freemail.hu). Vezetőink nevében is megköszöni az együttműködést az ügyvezető: Bán András

Az [origo] hírportál elmúlt évi kínálatából:

Még lehet jelentkezni a 13. Magyar Űrtáborba (jún. 26)
<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20060628meglehet.html>

Űrnap csütörtökön (nov. 27)
<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20061107urnap.html>

Űrkutatás és környezetvédelem - Űrnap 2006 (nov. 13)
<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20061113urkutatas.html>

Programajánló ifjú űrkutatóknak (nov. 29)
<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20061129programajanlo.html>